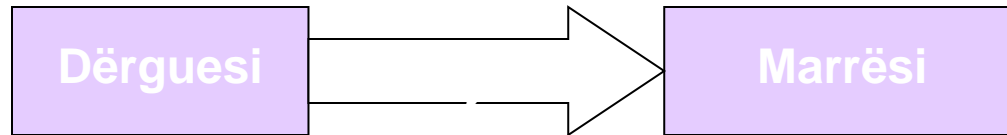

TELEKOMUNIKIMI DHE RRJETAT

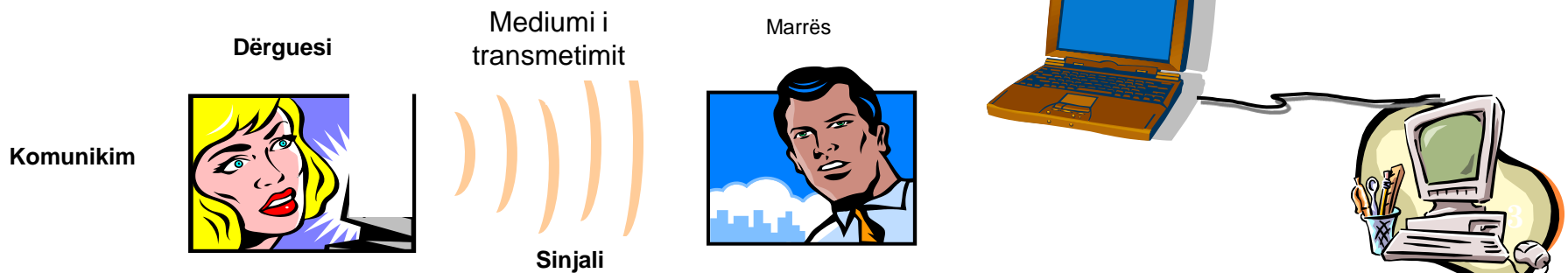
- Komunikimi efektiv eshte esencial per suksesin e organizates.
- Nepermjet teknologjise se komunikimit, njerezit jane ne gjendje te komunikojne ne distanca te medha dhe me shpejtesi te madhe.
- Termi komunikim dhe telekomunikim
- Identifikimi i tipeve baze te mediave te komunikimit dhe karakteristikat e tyre
- Perfitimet nga rrjetat e telekomunikimit
- Termi topologjia e rrjetave
- Aplikimi i telekomunikacionit

NJE VESHTRIM MBI SISTEMET E KOMUNIKIMIT

- Ç'eshte komunikimi – transmetimi i sinjalit permes nje mediumi nga derguesi tek marrësi

- Komunikimi mund te jete ne nje drejtim ose ne dy drejtime
- Sinkron ose asinkron
- Komunikimi dhe telekomunikimi

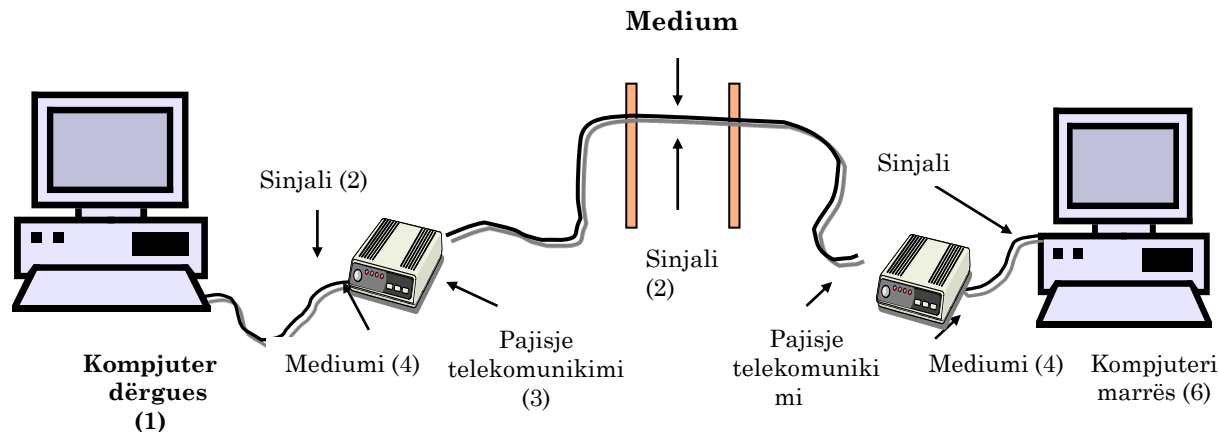

- Sinjali kalon nepermjet disa medimeve te komunikimit.
- Komponentet e komunikimit mund ti dallojme ne komunikimin mes njerezve.
- Nje person mund te jete edhe marres edhe dhenes.
- Qe nje komunikim te jete efektiv duhet qe derguesi dhe marresi te kuptojne sinjalet.
- Te komunikimi **sinkron** marresi e merr menjehere mesazhin sapo ai dergohet. (komunikimi me ze ose me telefon)

- Te komunikimi **asinkron** marresi e merr mesazhin me vone, mbas disa oreve ose diteve.
(letra me poste, email, etj)

TELEKOMUNIKIMI

- Telekomunikimi – transmetimi elektronik i sinjaleve për komunikim (TV, Radio, televizion). – po ndryshon natyrën e tregtisë!
- **Komunikimi i të dhënave** - nën-bashkësi e specializuar e telekomunikimit dhe ka të bëjë me mbledhjen, përpunimin dhe shpërndarjen elektronike të të dhënave, përgjithësisht midis pajisjeve hardverike të një sistemi kompjuterik.
- Modeli i përgjithshëm i telekomunikimit:

- Pajisja e telekomunikimit kryen një numër funksionesh, të cilët përfshijnë konvertimin e sinjalit në një formë të ndryshme ose nga një formë tek tjetra.
- **Medium telekomunikimi** është gjithcka që mbart një sinjal elektronik dhe është ndërmjetesues mes pajisjes dërguese dhe pajisjes marrëse.
- Një rrjetë kompjuterash konsiston në mediat, pajisjet dhe softverët e komunikimit që nevojiten për të lidhur dy ose më shumë sisteme kompjuterash dhe/ose pajisje kompjuterike.
 - Roli i rrjetave ne
 - rritjen e efektivitetit,
 - avantazhin konkurrues,
 - grupet e punes

- Kabllot e telave dysh (cift telash, -bakri, perdoren per te lidhur telefonat dhe kompjuterat)
- Kabllot koaksiale - (kabllot e televizorave)
 - satelitët e komunikimit

- Fibrat optike – transmetues teper te holle prej qelqi ose plastike
 - Perdoret drita per transmetimin e sinjalit
 - Cilesi dhe siguri e larte
 - Kosto e ulet e perforcimit te sinjalit, pra distanca te largeta
 - Kosto e larte e tyre
- Transmetimi me mikrovale
 - sinjale radio me frekuencë që transmetohen nëpërmjet ajrit
 - Distanca dhe pengesa, dy stacione duhet patjeter te shihen mes veti
 - kosto e larte e perforcimit

- Transmetimi celular
 - Sistemi celular e kalon lidhjen fonike nga një celulë tek tjetra
 - përdor valët e radios
 - Kombinimi me pajisje te tjera
- Rrezet infra te kuqe –
 - Transmetim nëpërmjet valëve të dritës
 - distance e shkurter
- Pajisjet – cdo paisje hardverike qe lejon qe komunikimi elektronik te kryhet ne menyre me eficente

Modemet – (kthimi i sinjali analog ne digjital)

- modulacioni dhe demodulacioni
 - Dergojne mesazhin, iu pergjigjen thirrjeve, kontrollojne msg
 - Shpejtesia – 56 600 bps
 - Smartmodem me mikroprocesore
- Faks – modemet
 - transmetojne file-e dixhitale nepermjet linjave telefonike
- Modemet per qellime speciale
 - Modemet celulare
 - Modemet kabllore – kosto e ulet, shpejtesi e larte (mbi 10 Mbps)

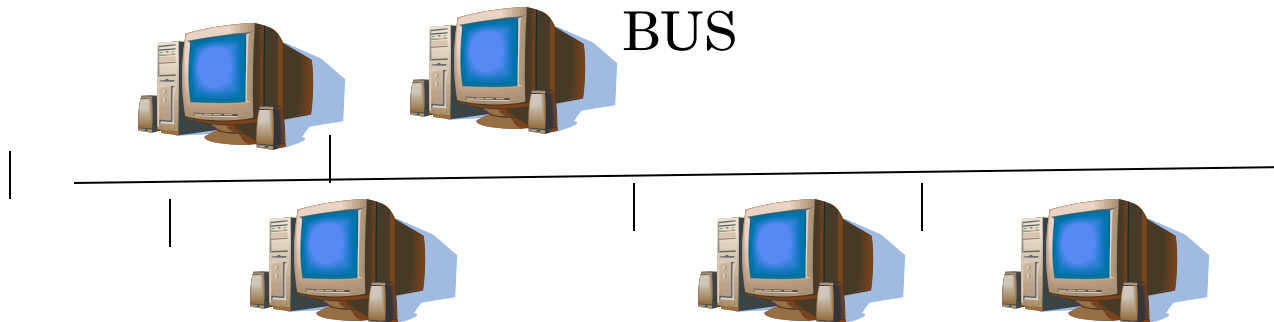
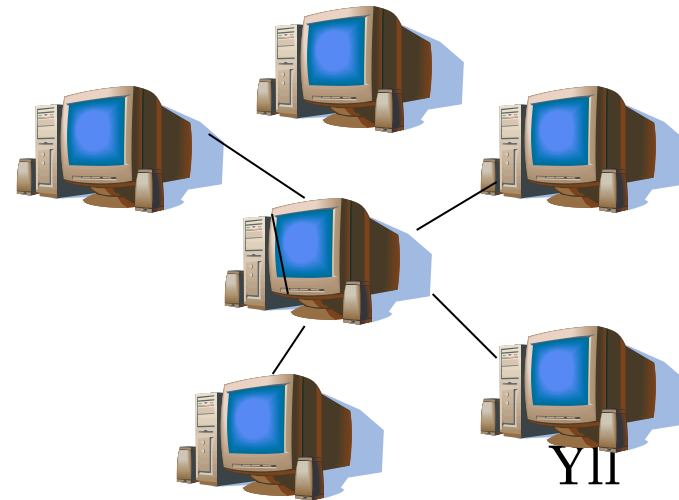
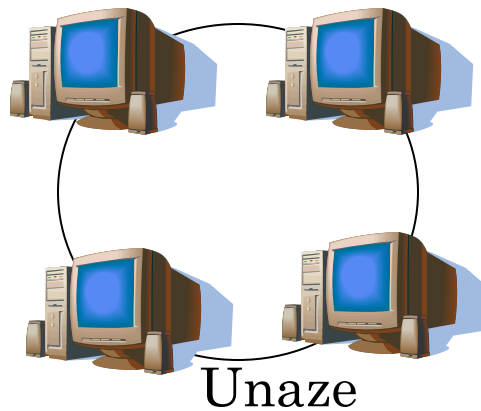
- Një rrjet kompjuterik është një grup kompjuterash autonomë të ndërlidhur me ndihmën e një teknologjie të caktuar.
- Dy kompjutera quhen të ndërlidhur nëse janë të aftë të shkëmbejnë informacion midis tyre.
- Lidhja mund të realizohet me anën e kabllave elektrike, fibrave optike, mikrovalëve, rrezeve infra të kuqe apo me anën e satelitëve.
- Rrjetet kanë forma dhe madhësi të ndryshme.

III. RRJETAT DHE PERPUNIMI I SHPERNDARE

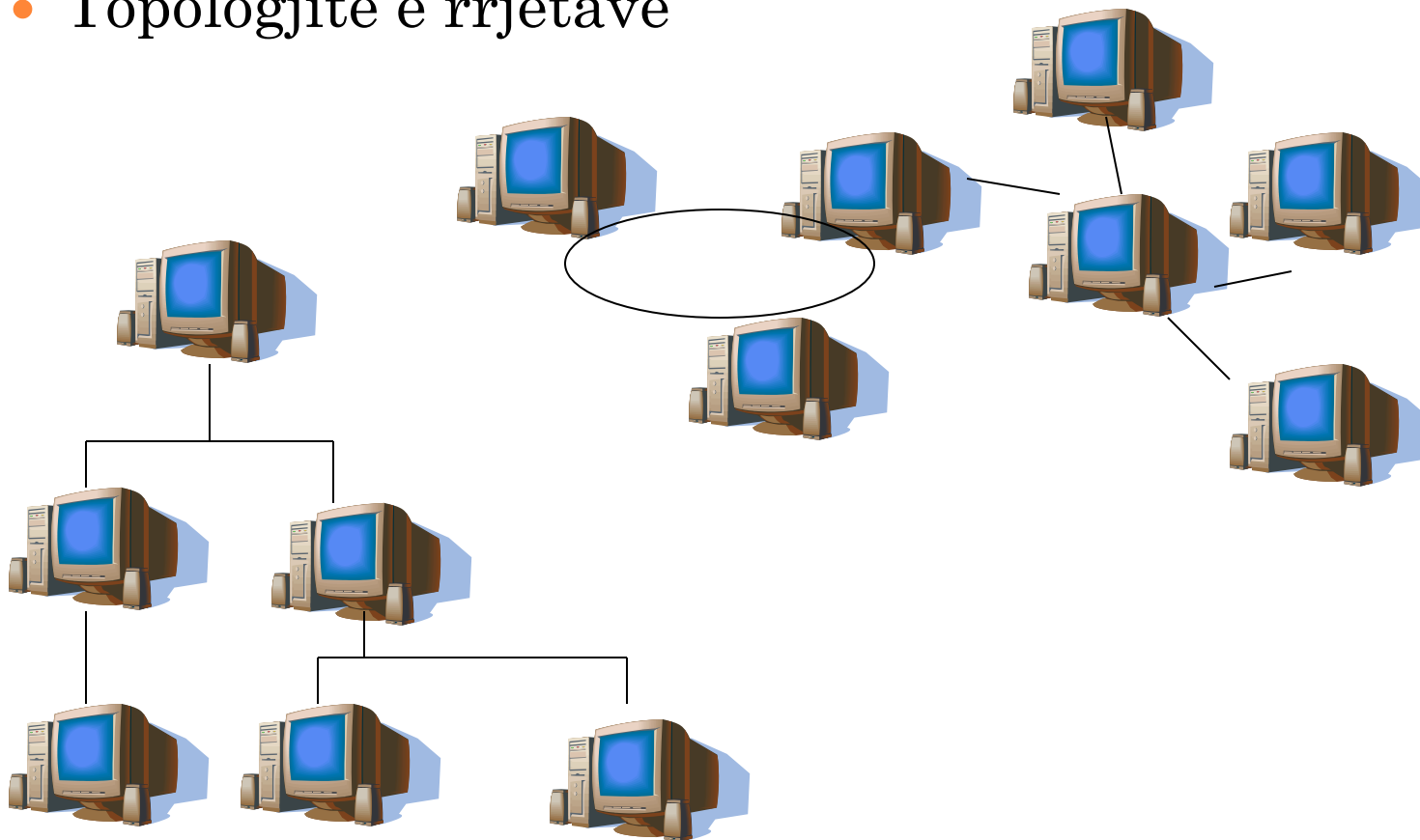
- Strategjite kryesore te perpunimit
 - Perpunimi i centralizuar – nje vendndodhje , kontroll dhe siguri e larte
 - Perpunimi i decentralizuar – vendndodhje e ndryshme e pajisjeve te perpunimit, kompjuterat individuale te vecuar
 - Perpunimi i shperndare – kompjutera te lidhur me njeri tjetrin permes pajisjeve te telekomunikimit, ku perpunimi behet ne vende te ndryshme

TOPOLOGJIA E RRJETEVE

- Topologjite e rrjetave – Organizimi logjik i nyjeve

- Topologjite e rrjetave

○ Tipet e rrjetave

- Rrjetat lokale (LAN)
 - Mund të jenë yll, unazë, hierarkike etj
 - Përdorin kabllot e bakrit ose fibrat optike
 - Përbëhen nga sisteme të ndryshme kompjuterike
 - Kërkojnë një kartë ndërfaqes rrjete (NIC)
 - Mund të ndajë skedaret dhe pajisjet
 - Performanca e ulët, por kosto e ulët dhe lehtësi ndërtimi e përdorimi

- Telecommuting
 - Puna larg zyres permes perdorimit te kompjuterave personale
- Videoconferencat
 - Kombinon transmetimin e zerit, video-audio
- Kembimi elektronik i te dhenave (EDI)#
 - komunikim aplikim-me-aplikim të dhënash në formate standart
- Sherbimet e rrjetave publike
- Mesimi ne distance (e-learning)
- Sherbimet dhe sistemet e specializuara

INTERNETI, INTRANETI, EKSTRANETI

18

PRINCIPET

- Interneti ofron nje numer sherbimesh efektive dhe praktike.
- Para se interneti te behet i pranueshem nga bizneset, duhet te zgjidhen ceshtjet e menaxhimit, sherbimeve, fshehtesise dhe sigurise.

OBJEKTIVAT

- Si punon interneti, alternativat e konektivitetit si dhe roli i ofruesve te Internetit.
- Kush e perdor internetin per biznes?
- Permbajtja e nje web-i.
- Termet intranet, extranet.

ÇESHTJET

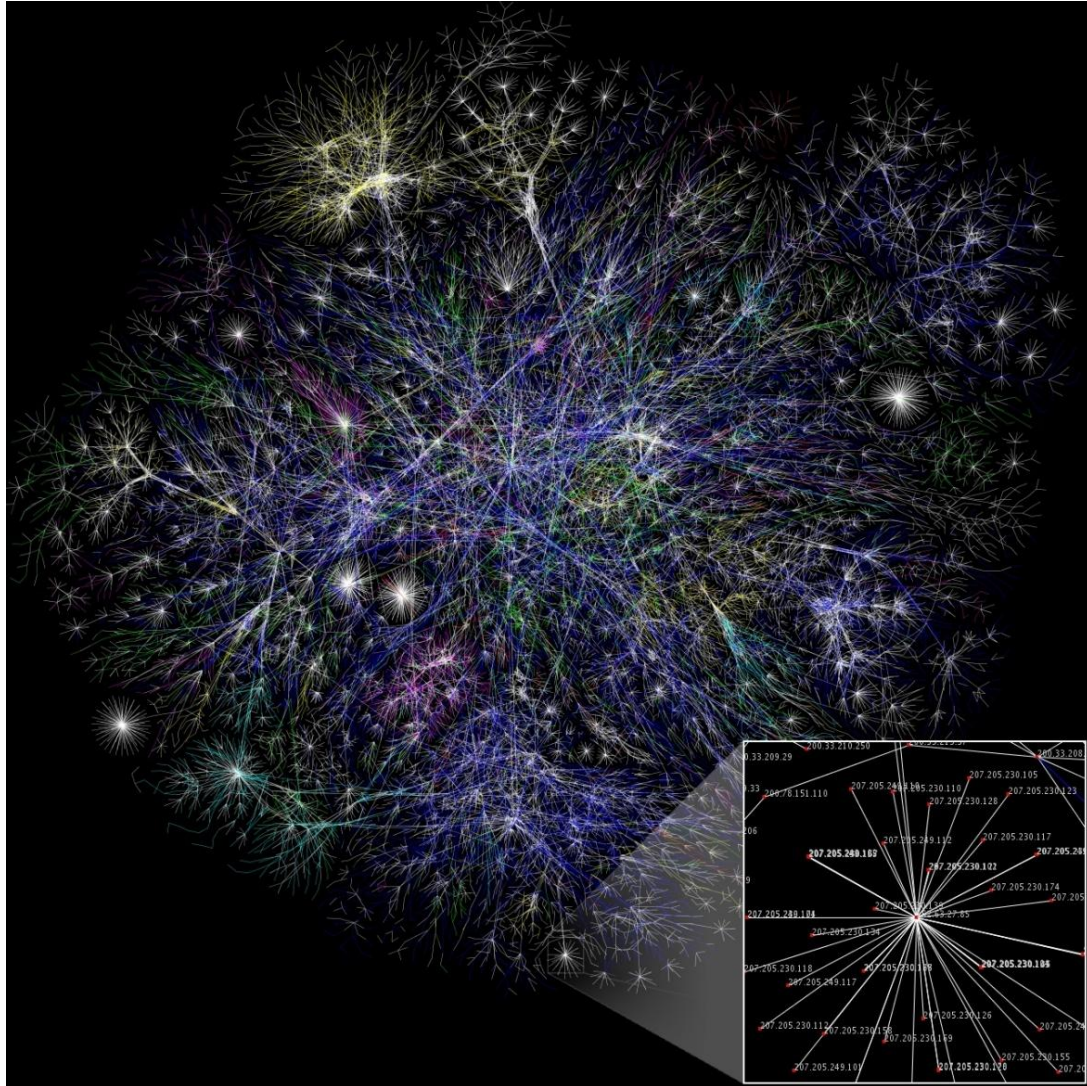
- Perdorimi dhe funksionimi i Internetit
- Sherbimet e Internetit
- World Wide Web
- Intranetet dhe ekstranetet

I. PERDORIMI DHE FUNKSIONIMI I INTERNETIT

- Interneti është rrjeti kompjuterik me I madh mbare botëror. Pra, një teresi rrjetash të ndërlidhura njëra me tjetren të cilat këmbejnë lirisht informacionet.
- Shtrirja në USA, Europë, Amerikën Latine, tashmë edhe në Azi e Afrikë, megjithatë me pak
- Përdorimi në Shqipëri / Kosovë / Maqedoni
- Lindja e Internetit, ARPANET dhe zhvillimi i tij

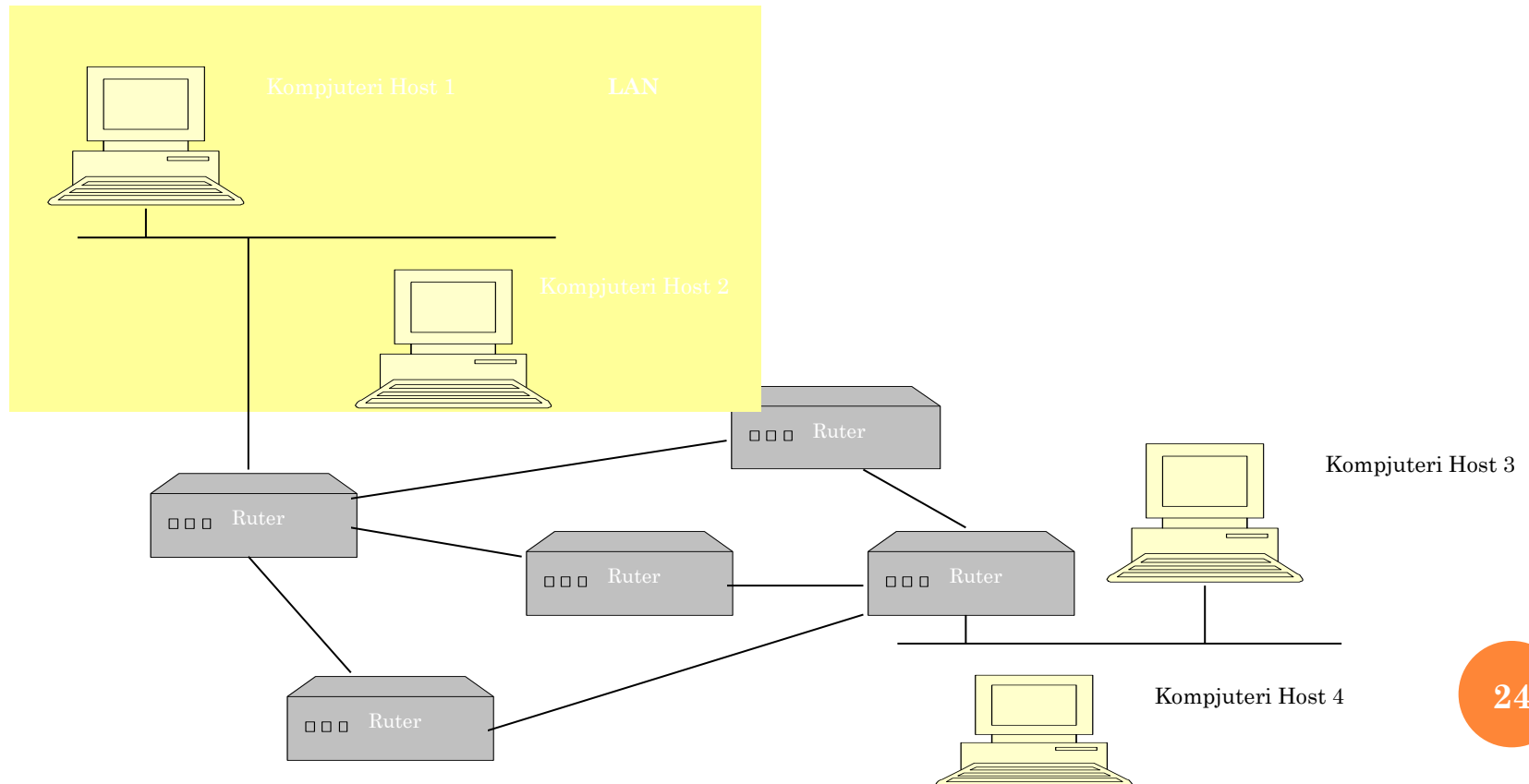
I. PERDORIMI DHE FUNKSIONIMI I INTERNETIT

- Funksionimi i Internetit
 - Transmeton të dhëna nga një kompjuter host tek një tjetër
 - IP – konvencionet për kalimin e paketave
 - Kombinimi TCP/IP

○ Funksonimi i Internetit

- URL(uniform resource locator), Domain, http

○ Ofruesit e shërbimeve të Internetit

- kostoja, besueshmëria, siguria, aftësia
- tregtinë elektronike, rrjetat që lidhin punonjësit, rrjetat që lidhin partnerët e biznesit, kompjuterat host ku vendosen Web site-t tuaja, përpunimin e transaksioneve Web, administrimin dhe sigurinë e rrjetave

II. SHERBIMET E INTERNETIT

- E-mail
- Telnet
- FTP
- Usenet dhe newsgroups
- Chat rooms
- Internet phone
- Videokonferencë në Internet
- Content streaming
- Mesazhe në çast
- Blerjet në Web
- Ankandet Web
- Muzikë, radio dhe video
- Office on the Web
- Internet sites in 3-D
- Softuerë dhe shërbime falas

WORLD WIDE WEB

- bashkësi prej dhjetra mijëra kompjuterash të veçantë që punojnë së bashku si një i vetëm në një shërbim Interneti
- servera Web-i
- qarqe me shpejtësi të lartë dhe disa softverë “të zgjuar”
- sistem bazuar në menu që përdor modelin client/server
- Paraqitje e informacioneve në forme multimediale

WORLD WIDE WEB

- Web-site – home page dhe faqe Web
- **Hypermedia** lidh të dhënat në faqe, duke lejuar përdoruesit të aksesojnë çështjet në çfarëdo rendi që ata dëshirojnë
- HTML - gjuha e përshkrimit të faqeve standarte për faqet Web.
- **Extensible Markup Language (XML)** është një gjuhë me shënuesat për dokumentat Web që përmbajnë informacion të strukturuar, duke përfshirë fjalët, figurat dhe elementë të tjerë.

WORLD WIDE WEB

- Web browser -
- Search engines – motoret e kerkimit - Mjetet e kerkimit në Web kane marre shkas nga kataloget

